

Till justitieombudsmannen

Ann-Margarethe Livh
Rikard Warlenius
Jens Holm

JO-anmälan av Trafikverket

Trafikverket (TV) har beslutat att hålla en ”byggstartsceremoni” för det omstridda motorvägsprojektet ”Förbifart Stockholm” tisdagen den 19 augusti 2014 (*Bilaga 1: Länk till TV:s pressinbjudan*). Undertecknad anser att Justitieombudsmannen bör utreda om Trafikverkets beslut att starta bygget vid denna tidpunkt är felaktigt. För att så är fallet anføres nedan tre omständigheter.

1. När byggstarten sker återstår fortfarande rättsprövningar av väsentliga delar av projektet. Senare under hösten 2014 kommer Mark- och miljödomstolen (MMD) vid Nacka tingsrätt att pröva grundvattenbortförel och anläggning av fyra hamnar för bortförel av sprängmassa, samt 12 överklagande detaljplaner (*Bilaga 2: Länk till MMD*). Oavsett utfall i MMD kommer domarna sannolikt att överklagas och beviljas prövning i Mark- och Miljööverdomstolen (MMÖD), vilket rimligen gör att domarna inte kommer att vinna laga kraft förrän under andra halvan 2015. TV kan givetvis heller inte förutsätta att MMD:s och MMÖD:s domar faller ut som TV önskar. Om prövningen av grundvattenbortförel eller hamnar ogillas behöver TV planera om byggnationen och lämna in nya ansökningar för rättslig prövning, vilket kommer att ta avsevärd tid i anspråk. De prövningar som ska göras är dessutom av så pass grundläggande karaktär att TV inte kan utgå ifrån att Förbifart Stockholm över huvud taget kommer att kunna byggas så som nu planeras. I så fall kan en tidig byggstart visa sig ytterst kostsam eftersom arbeten påbörjas som i ett senare skede kan visa sig behöva återställas. Infrastrukturminister Catarina Elmsäter-Svärd säger rent av, i en intervju med Dagens Nyheter att ”man börjar där det inte är något problem och där man också skulle kunna återställa om så är fallet”. (*Bilaga 3: Länk till DN-artikeln*). Men det rimliga alternativet borde förstås vara att inte börja bygget förrän alla tillstånd är på plats, så att inte skattepengar riskerar att slösas på arbeten som sedan måste återställas.

2. Varför är TV så angeläget om att genomföra byggstarten redan nu, trots att väsentliga miljödomar ännu saknas och trots att den tidiga byggstarten riskerar att fördyra bygget? Undertecknad misstänker att valet av tidpunkt för byggstarten hänger samman med politiska påtryckningar om att komma igång med Förbifart Stockholm innan de allmänna valen den 14 september 2014. Den sittande regeringen i såväl Sverige som Stockholms stad har uttryckt att Förbifart Stockholm ska bli en valfråga (se bilaga 3), och en officiell byggstartsceremoni ger givetvis stor medial uppmärksamhet och försvårar för en ny regering att stoppa bygget. Undertecknad fruktar att TV här gett efter för påtryckningar från minister Elmsäter-Svärd, statsminister Reinfeldt och/eller finansborgarråd Nordin. Det vore i så fall felaktigt. Ministrar ska inte styra över saker som myndigheter har att besluta om, och myndigheter ska inte ge efter för politiska påtryckningar i egna beslut.

3. En tredje felaktighet kan ha begåtts genom att ge förhandsinformation till nämnda ministrar eller Moderaternas partikansli vilket möjliggjorde för Moderaterna att göra ett medialt utspel som fick stor uppmärksamhet. Nyhetsvärdet bestod till stor del av att Moderaterna kunde presentera en stor nyhet – om datum för öppningsceremonin – som egentligen är en

myndighetsfråga. Av Bilaga 1 framgår att en pressinbjudan om byggstartsceremonin skickades ut till allmänheten den 15 augusti, men redan samma dag publicerade Dagens Nyheter en artikel om Moderaternas spadtag, vilket därmed måste ha skett åtminstone dagen innan, den 14 augusti. Detta liknar ett för en myndighet otillbörligt gynnande av ett politiskt parti mitt under en känslig valrörelse.

Undertecknad anser eller misstänker att TV agerat felaktigt i enlighet med ovanstående och uppmanar därför Justitieombudsmannen att genomföra en undersökning.

Adress:

Ann-Margarethe Livh Tfn: 076-1229103
Ragnar Östbergs Plan 1, 2 tr
105 35 Stockholm

Rikard Warlenius Tfn: 0739-909900
Ragnar Östbergs Plan 1, 2 tr
105 35 Stockholm

Jens Holm Tfn: 070-825 08 89
Sveriges riksdag
10012 Stockholm

Bilagor

1. Trafikverkets pressinbjudan:

<http://www.trafikverket.se/Pressrum/Pressmeddelanden1/Pressmeddelande1/Stockholm/2014/2014-08/Pressinbjudan-Byggstartsceremoni-for-Forbifart-Stockholm/>

2. MMD:s sammanställning av mål med anknytning till Förbifart Stockholm:

<http://www.nackatingsratt.domstol.se/Om-tingsratten/Forbifart-Stockholm/>

dp?

3. Dagens Nyheter: "Byggstarten ska göra projektet till en valfråga".

<http://www.dn.se/sthlm/byggstarten-ska-gora-projektet-till-valfraga/>